

Edukacja i Kultura

Leonardo da Vinci

**Przewodnik
administracyjno-finansowy
Programu Leonardo da Vinci
Projekty wymian i staży
wersja 2005**

PRZEWODNIK ADMINISTRACYJNO-FINANSOWY

PROGRAMU LEONARDO DA VINCI
PROJEKTY WYMIAN I STAŻY

wersja 2005

Wydawca:
Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr
Fundacja „Fundusz Współpracy”
ul. Górnośląska 4a
00-444 Warszawa
<http://www.bkkk-cofund.org.pl>

Opracowanie graficzne i skład:
Grafika Julia Łowkis

ISBN: 83-918603-6-1

Nakład: 2000 egz.
Warszawa 2004

Spis treści

CELE PRZEWODNIKA ADMINISTRACYJNO-FINANSOWEGO	4
ZARZĄDZANIE PROJEKTEM	4
1. Relacje między Krajową Agencją Programu i promotorem	4
1.1. Krajowa Agencja Programu a promotor	4
1.2. Promotor a partnerzy projektu	5
2. Zmiany tekstu projektu i kontraktu	5
2.1. Zmiana listy wymian/staży	5
2.2. Zmiany budżetu	5
3. Wydatki uprawnione	5
4. Finansowanie projektów wymian/staży	6
4.1. Koszty stażu/wymiany związane bezpośrednio z beneficjentem	6
4.2. Przygotowanie pedagogiczne, kulturowo-językowe oraz dodatkowe wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw	8
4.3. Koszty zarządzania i monitoringu	8
5. Zarządzanie finansowe projektem	10
5.1. Zasady ogólne	10
5.2. Rachunek bankowy	10
5.3. System rachunkowości i kontrola wewnętrzna	10
5.4. VAT, cła i inne podatki od towarów i usług	10
5.5. Kursy wymiany	10
ANEKS NR 1	11
ANEKS NR 2	15
ANEKS NR 3	16

CELE PRZEWODNIKA ADMINISTRACYJNO-FINANSOWEGO

Przewodnik administracyjno-finansowy opracowano z myślą o promotorach projektów wymian i staży, którym dokument ten ma pomóc w zarządzaniu projektem.

Cele Przewodnika:

- pomoc dla promotorów w skutecznym zarządzaniu projektem;
- wyjaśnianie zagadnień poruszanych w kontrakcie i aneksach;
- udzielenie praktycznych wskazówek, z których promotor mógłby skorzystać na różnych etapach realizacji projektu;
- pomoc dla promotorów w takim zarządzaniu środkami finansowymi, aby możliwe było dokonanie bilansu finansowego projektu;
- zapewnienie harmonijnej współpracy partnerów.

Wyjaśnienie terminów zastosowanych w Przewodniku:

Promotor: instytucja prywatna lub publiczna zamierzająca zgodnie z ustalonymi procedurami przedstawić propozycję projektu w ramach programu Leonardo da Vinci. Organizacja promotora stanie się kontrahentem, jeśli jej propozycja zostanie przyjęta i projekt zostanie uruchomiony. Kontrahent przyjmuje pełną odpowiedzialność za realizację merytoryczną i finansową projektu.

Beneficjent: osoba, która w ramach projektu wymiany doświadczeń lub projektu staży wyjeżdża do kraju innego niż ten z którego pochodzi, w którym mieszka, uczy się bądź pracuje. Osoby towarzyszące uczestnikom staży bądź wymian nie są traktowane jako beneficjenci w rozumieniu tej definicji. Warunki dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem osób towarzyszących określone są w części 4.1. niniejszego przewodnika.

Partner: organizacja wysyłająca beneficjentów (jeśli jest inna niż organizacja promotora), organizacja przyjmująca bądź organizacja pośrednicząca.

Organizacja przyjmująca: instytucja (przedsiębiorstwo, instytucja szkoleniowa, organizacja) przyjmująca beneficjentów podczas staży/ wymiany

KAP: Krajowa Agencja Programu Leonardo da Vinci

Grupa partnerska: grupa instytucji współpracujących przy realizacji projektu – promotor oraz partnerzy.

Osoba prawnie reprezentująca instytucję: osoba fizyczna, pracownik instytucji upoważniony do zaciągania zobowiązań prawnych i finansowych w imieniu instytucji.

Informacje znajdujące się w Przewodniku uzupełniają zapisy umów zawartych pomiędzy Krajową Agencją a promotorem. Ponadto promotorzy powinni zapoznać się z treścią ogłoszenia konkursu projektów, Przewodnikiem dla promotorów projektów Programu Leonardo da Vinci oraz formularzem zgłoszeniowym.

Celem zarządzania finansowego jest zapewnienie realizacji projektów wymian i staży przy realistycznych nakładach finansowych. Prawidłowe wykorzystanie nakładów finansowych, a w tym stosunek poniesionych kosztów do jakości wyników jest jednym z podstawowych kryteriów oceny realizacji projektu.

Zalecenia opisane w niniejszym Przewodniku stosuje się do całości kosztów poniesionych w trakcie realizacji projektu w ramach programu Leonardo da Vinci, bez względu na źródło ich finansowania.

ZARZĄDZANIE PROJEKTEM

1. Relacje między Krajową Agencją Programu i Promotorem

1.1. Krajowa Agencja Programu a Promotor

Zgodnie z zasadami kontraktu, zawartego pomiędzy Krajową Agencją Programu (zwaną w dalszej części Przewodnika: KAP) a promotorem, KAP uprawniona jest do kontroli realizacji kontraktu (z kwestiami finansowymi włącznie).

Promotor powinien zwracać się do KAP o opinię w kwestiach związanych z:

- administracyjno-finansowym nadzorem nad kontraktem;
- realizacją zadań o szczególnych skutkach prawno-finansowych.

Każde zapytanie ze strony promotora powinno być skierowane do KAP na piśmie. Odpowiedź ze strony KAP również musi mieć formę pisemną.

Istnieje możliwość wprowadzania zmian do kontraktu – już po jego podpisaniu – pod warunkiem, że wprowadzenie zmian jest konieczne do prawidłowej realizacji projektu. Wprowadzenie każdej zmiany wymaga uzyskania zgody KAP. W tym celu promotor

zobowiązany jest wystąpić do KAP z prośbą o wprowadzenie zmian, podpisaną przez prawnego reprezentanta instytucji. KAP musi wyrazić zgodę oraz zdecydować, czy konieczne jest wprowadzanie dodatkowego aneksu do kontraktu.

Promotor odpowiada przed KAP za realizację projektu zgodną z założeniami, jak również za prawidłowe wykorzystanie środków finansowych, otrzymanych w ramach kontraktu. Promotor przyjmuje też pełną odpowiedzialność za środki, które przekazuje beneficjentom projektu. W związku z tym, promotor zobowiązany jest podjąć wszelkie niezbędne kroki, aby zgromadzić pełną finansową i merytoryczną dokumentację projektu i zapewnić prawidłowe i terminowe raportowanie do KAP.

Promotorzy zobowiązani są umieszczać numer projektu w każdej korespondencji z KAP.

1.2. Promotor a partnerzy projektu

Ponieważ efektywne zarządzanie projektem wymaga odpowiedniego przepływu informacji, promotor oraz pozostali członkowie grupy partnerskiej powinni przekazywać sobie nawzajem wszelkie informacje istotne dla prawidłowej realizacji projektu.

W związku z tym, wszelkie informacje przekazane przez KAP do promotorów powinny być przez nich przesłane do wszystkich członków grupy partnerskiej, w szczególności, gdy informacje te dotyczą:

- odpowiedzialności wobec osób trzecich w związku ze szkodami zaistniałymi podczas trwania projektu,
- obowiązku zwrotu grantu przez promotora w przypadku jeśli: KAP przekazała promotorowi kwotę wyższą od należnej, koszty projektu okazały się niższe niż przewidywano, czy też z powodu nieprawidłowego wypełnienia warunków kontraktu (w tym przypadku KAP może wezwać do zwrotu pełnej kwoty już wypłaconego grantu).

Jeżeli promotor nie jest jedynym „partnerem wysyłającym”, powinien zawrzeć umowy z innymi „partnerami wysyłającymi”. Ponadto, prawa i obowiązki promotora i podmiotu przyjmującego muszą również zostać sformalizowane w postaci umowy zawartej między tymi podmiotami, której założenia muszą być zgodne z kontraktem, zawartym pomiędzy promotorem a KAP.

Prawa i obowiązki promotora i beneficjenta muszą zostać określone w umowie zawartej między tymi podmiotami. Założenia umowy muszą być zgodne z głównym kontraktem, zawartym pomiędzy promotorem a KAP. Poza tym, umowa ta powinna zawierać listę praw i obowiązków członków grupy partnerskiej, mających bezpośredni wpływ na sytuację beneficjentów, a które to prawa i obowiązki zawarte są w umowach pomiędzy promotorem i podmiotem przyjmującym lub pomiędzy promotorem i innym partnerem projektu.

2. ZMIANY TEKSTU PROJEKTU I KONTRAKTU

2.1. Zmiana listy wymian/staży

Promotor ma prawo, jeżeli uzna to za właściwe, dokonać zmiany zaproponowanej listy wymian/staży, w ramach przyznanych przez KAP środków finansowych. W tym celu promotor powinien poinformować o zaistniałej sytuacji KAP i podać wszelkie niezbędne dane, a w szczególności informacje dotyczące nowej liczby oraz czasu trwania wizyt w ramach wymian/staży, tak, by umożliwić prawidłową ocenę nowej sytuacji. Zaproponowane zmiany podlegają sprawdzeniu i akceptacji przez KAP. Z chwilą akceptacji nowa lista wymian/staży staje się wiążącym strony elementem umowy.

Ostateczna lista wymian/staży, z pełną informacją na temat każdego beneficjenta, stanowi integralną część raportu końcowego i jako taka, poddawana jest również analizie przed przekazaniem kolejnej transzy grantu.

Jeżeli któraś z dokonanych zmian nie uzyskała wcześniejszej akceptacji KAP i/lub okaże się nieuzasadniona, KAP zachowuje prawo do żądania – po dokonaniu oceny i kontroli finansowej – zwrotu kwoty odpowiadającej danej zmianie.

2.2. Zmiany budżetu

W razie zaistnienia takiej potrzeby, promotor może zaproponować zmiany budżetu w ramach przyznanych przez KAP środków finansowych.

Zaproponowany budżet podlega sprawdzeniu i akceptacji przez KAP. Z chwilą akceptacji nowa wersja budżetu staje się wiążącym strony elementem umowy.

3. WYDATKI UPRAWNIONE

Uwaga ogólna: do kosztów uprawnionych zaliczane są koszty poniesione w trakcie realizacji projektu wymian/staży¹ wyłącznie w krajach oraz przez kraje będące oficjalnymi uczestnikami Programu Leonardo da Vinci, czyli krajami Unii

¹ Realizacja przedmiotu faktury, data wystawienia faktury oraz dokonanie płatności zawiera się w okresie kontraktowym.

Europejskiej, krajami Europejskiego Obszaru Ekonomicznego (Norwegia, Islandia, Liechtenstein), i krajami stowarzyszonymi Europy Środkowo-Wschodniej (Bułgaria, Rumunia), a także Turcja.

W trakcie oceny merytorycznej i formalnej poniesionych wydatków będą brane pod uwagę: kwota, sposób dokumentowania oraz ogólne warunki ich realizacji.

Wydatki należące do następujących kategorii, we wszystkich przypadkach nie będą uznawane za koszty projektu:

- wydatki dotyczące współpracy z krajami nie należącymi do Unii Europejskiej albo do grupy krajów, które nie zostały ogłoszone oficjalnymi uczestnikami programu Leonardo da Vinci,
- koszty podróży do wyżej wymienionych krajów,
- wydatki poniesione poza okresem kontraktowym,
- koszty niezwiązane bezpośrednio z realizowanym projektem,
- wydatki nieuprawnione w danym typie projektu,
- wydatki, na które już zostało udzielone dofinansowanie ze środków innego programu wspólnotowego (dofinansowanie z innych źródeł musi być wyraźnie uzasadnione i szczegółowo objaśnione),
- koszty prowizji bankowych oraz koszty odsetek od zaciągniętych pożyczek,
- koszty zajęć turystycznych i rozrywkowych,
- koszty reprezentacyjne,
- straty związane z różnicami kursowymi,
- koszty nieudokumentowane.

4. FINANSOWANIE PROJEKTÓW WYMIAN/STAŻY

Udział beneficjentów w projekcie jest bezpłatny. Beneficjenci nie mogą być obciążani kosztami realizacji projektu (np. kosztami przystąpienia do projektu, rejestracji czy rekrutacji beneficjentów).

Kwota grantu, udzielonego w ramach programu Leonardo da Vinci, nie ma na celu sfinansowania całości kosztów projektu wymian/ staży. Wymagane jest pozyskanie odpowiednich środków również z innych źródeł finansowania.

W przypadku projektów wymian i staży można uzyskać 100% funduszy na pokrycie kosztów realizacji podejmowanych w projektach działań.

Formularz zgłoszeniowy projektu wymian/staży powinien być dostarczony do Krajowej Agencji Programu w kraju właściwym dla promotora projektu.

4.1. Koszty stażu/wymiany związane bezpośrednio z beneficjentami

Wysokość dofinansowania zależy od czasu trwania pobytu za granicą, kraju docelowego oraz typu projektu (staż bądź wymiana).

Kwota grantu określona dla pojedynczego beneficjenta przeznaczona jest na pokrycie następujących kosztów:

- a) zakwaterowanie i wyżywienie,
- b) podróż,
- c) ubezpieczenie.

Maksymalna kwota dofinansowania grantu jednego beneficjenta, przy maksymalnym czasie trwania stażu/wymiany wynosi 5000 euro^{*}. Kwota ta może być większa w przypadku niepełnosprawnych beneficjentów.

^{*} Limity grantów podane są w aneksie nr 1

Na podstawie warunków określonych w Decyzji Rady Unii Europejskiej, żaden z beneficjentów, z wyjątkiem osób niepełnosprawnych nie może otrzymać grantu wyższego niż 5 000 euro; maksymalne granty są przyznawane wyłącznie w przypadku dwunastomiesięcznych staży.

Proponuje się zastosowanie następujących średnich stawek:

- podróż: 575 euro
- ubezpieczenie: 125 euro

Przy określaniu dofinansowania kosztów zakwaterowania i wyżywienia, o których mowa w punkcie 4.1.a., należy wziąć pod uwagę wysokość dofinansowania kosztów podróży i ubezpieczenia. Na przykład przy maksymalnym czasie trwania stażu, gdy koszt podróży będzie niższy niż podana wyżej średnia kwota 575 euro, wydatki na zakwaterowanie i wyżywienie mogą przekroczyć 4 300 euro. Jeśli zaś koszt podróży będzie wyższy niż podana wyżej średnia kwota 575 euro, wydatki na zakwaterowanie i wyżywienie muszą być odpowiednio niższe niż 4 300 euro.

Dla osób niepełnosprawnych KAP ma możliwość zwiększenia kwoty grantu, która w uzasadnionym przypadku może osiągnąć maksymalną kwotę 10 000 euro na beneficjenta, przy maksymalnym czasie trwania stażu.

Jeżeli w projekcie wymagany jest, ze względu na specyficzne warunki jego realizacji (beneficjentami są osoby niepełnoletnie, niepełnosprawne, wymagające opieki lekarskiej etc.), udział osób towarzyszących, osoby te mają prawo do dofinansowania w takiej samej wysokości grantu, w jakiej otrzymuje je każdy z beneficjentów (bez dodatku dla osób niepełnosprawnych, czyli nie więcej niż 5 000 euro przy maksymalnym czasie trwania stażu).

4.1.a. Zakwaterowanie i wyżywienie

Kwota na pokrycie kosztów zakwaterowania i żywienia powinna być przekazana beneficjentowi w formie przelewu bankowego.

Dofinansowaniem objęte są koszty udokumentowane dowodami księgowymi w sposób określony w polskich przepisach dotyczących rozliczania podróży służbowych.

Promotor może wykupić na rzecz beneficjentów część usług związanych ze stażem/wymianą (np. podróż czy zakwaterowanie), tj. zarządzać, w imieniu beneficjentów częścią bądź całością przyznaných grantów. W tym przypadku dofinansowaniem objęte są koszty rzeczywiste i udokumentowane dowodami księgowymi.

Rola promotora musi być jasno określona w umowie pomiędzy promotorem a beneficjentem.

Koszt zakwaterowania i żywienia przewidziany i poniesiony dla wszystkich grup beneficjentów oraz w przypadku podróży osób zarządzających projektem (finansowanych łącznie z programu Leonardo da Vinci oraz źródeł własnych) nie może przekroczyć limitów podanych w pkt. 4.3.1. niniejszego przewodnika.

Staż: Osoby w trakcie wstępnego kształcenia zawodowego (uczniowie)

Dla tej grupy beneficjentów możliwa do otrzymania kwota grantu będzie zawierać się pomiędzy minimalną kwotą 225 euro na beneficjenta na 3 tygodnie, a maksymalną 3 264 euro na beneficjenta na 9 miesięcy. Minimalna kwota 225 euro może zostać obniżona, jeżeli pozostałe źródła finansowania zapewniają beneficjentom odbycie stażu w możliwych do zaakceptowania warunkach socjalnych. Dla osób w trakcie wstępnego kształcenia zawodowego (uczniowie) minimalny czas trwania stażu wynosi 3 tygodnie, a maksymalny 9 miesięcy.

Zgodnie ze szczególnymi warunkami opisanymi w części 4.1. dotyczącej udziału osób niepełnosprawnych, wyżej wymieniona kwota maksymalna może zostać dodatkowo zwiększona.

Staż: Studenci

Dla tej grupy beneficjentów możliwa do otrzymania kwota grantu będzie zawierać się pomiędzy minimalną kwotą 900 euro na beneficjenta na 3 miesiące, a maksymalną 4300 euro na beneficjenta na 12 miesięcy. Minimalna kwota 900 euro może zostać obniżona, jeżeli pozostałe źródła finansowania zapewniają beneficjentom odbycie stażu w możliwych do zaakceptowania warunkach socjalnych. Dla studentów minimalny czas trwania stażu wynosi 3 miesiące, a maksymalny 12 miesięcy.

Zgodnie ze szczególnymi warunkami opisanymi w części 4.1. dotyczącej udziału osób niepełnosprawnych, wyżej wymieniona kwota maksymalna może zostać dodatkowo zwiększona.

Staż: Młodzi pracownicy i absolwenci

Program Leonardo da Vinci nie wyznacza limitu wieku beneficjentów.

Kwota grantu dla młodych pracowników i absolwentów zawierać się będzie pomiędzy minimalną kwotą 600 euro na beneficjenta na 2 miesiące, a maksymalną 4 300 euro na beneficjenta na 12 miesięcy. Minimalna kwota 600 euro może zostać obniżona, jeżeli pozostałe źródła finansowania zapewniają beneficjentom odbycie stażu w możliwych do zaakceptowania warunkach socjalnych. Dla młodych pracowników i absolwentów minimalny czas trwania stażu wynosi 2 miesiące, a maksymalny 12 miesięcy.

Zgodnie ze szczególnymi warunkami opisanymi w części 4.1. dotyczącej udziału osób niepełnosprawnych, wyżej wymieniona kwota maksymalna może zostać dodatkowo zwiększona.

Wymiana: Kadra

Dla tej grupy beneficjentów możliwa do otrzymania kwota grantu zawierać się będzie pomiędzy minimalną kwotą 300 euro na beneficjenta na 1 tydzień, a maksymalną 1 800 euro na beneficjenta na 6 tygodni. Minimalna kwota 300 euro może zostać obniżona, jeżeli pozostałe źródła finansowania zapewniają beneficjentom odbycie stażu w możliwych do zaakceptowania warunkach socjalnych. Dla kadry minimalny czas trwania wymiany wynosi 1 tydzień, a maksymalny 6 tygodni.

Zgodnie ze szczególnymi warunkami opisanymi w części 4.1. na temat osób niepełnosprawnych, wyżej wymieniona kwota maksymalna może zostać dodatkowo zwiększona.

4.1.b. Podróż

Dofinansowaniem objęte są **koszty rzeczywiste**, udokumentowane **dowodami księgowymi**.

1. Jedynie koszty podróży bezpośrednio związane z realizowanym projektem będą wydatkami uprawnionymi. Wydatki te muszą być szczegółowo opisane w raportach finansowych oraz powiązane z działaniami opisanymi w raportach merytorycznych.
2. Beneficjenci powinni wybierać najbardziej oszczędne rozwiązania, np. w przypadku podróży samolotem zalecane jest korzystanie z klasy ekonomicznej oraz taryfy APEX, a także innych taryf ulgowych (bilety grupowe).
3. Transport samochodowy – zgodnie z obowiązującymi przepisami polskimi dotyczącymi rozliczenia podróży służbowych, np. koszt

podróży samochodem prywatnym rozliczany jest na podstawie ryczałtu samochodowego. Osoby korzystające z takiego rozwiązania powinny uzasadnić wybór środka transportu oraz przedstawić odpowiednie dowody na to, że podróż się odbyła.

4. Każdy beneficjent, niezależnie od czasu trwania stażu, ma prawo do refundacji tylko jednego przejazdu tam i z powrotem.
5. Koszty podróży osób towarzyszących są wydatkami uprawnionymi, jeżeli ich uczestnictwo w stażu jest uzasadnione zgodnie z warunkami opisanymi w pkt. 4.1. i zostało zaakceptowane przez KAP.

4.1.c. Ubezpieczenie

Promotor powinien zapewnić beneficjentom odpowiedni do charakteru projektu pakiet ubezpieczeń obejmujący:

- ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej obejmujące ewentualne szkody, wyrządzone przez uczestników projektu,
- ubezpieczenie pokrywające koszty leczenia,
- dodatkowe pakiety umożliwiające niespodziewany powrót do kraju (np. w przypadku choroby).

Zanim promotor podejmie decyzję o zakupie ubezpieczeń dla beneficjentów, powinien najpierw ustalić, dla wyżej wymienionych trzech elementów kompletnego pakietu ubezpieczeń:

- czy ubezpieczenie, które aktualnie posiada beneficjent, obejmuje któryś z tych elementów i mieści się w czasie trwania stażu/wymiany oraz jest obowiązujące w kraju odbywania stażu/wymiany,
- czy ubezpieczenie oferowane przez organizację przyjmującą mogłoby obejmować któryś z powyższych elementów ubezpieczenia beneficjentów.

Dofinansowaniem objęte są koszty rzeczywiste.

Koszty dodatkowych polis ubezpieczeniowych, które nie są niezbędnie wymagane dla prawidłowego przebiegu stażu (jak ubezpieczenie na życie) należą do wydatków nieuprawnionych.

4.2. Przygotowanie pedagogiczne, kulturowo-językowe oraz dodatkowe wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw

Kwota w wysokości do 10% dofinansowania projektu może być przeznaczona na:

- dofinansowanie kosztów przygotowania wniosku w przypadku, gdy promotorem projektu jest małe bądź średnie przedsiębiorstwo, które po raz pierwszy uczestniczy w Programie; dotacja na ten cel nie może przekroczyć 500 euro;
- przygotowanie pedagogiczne oraz kulturowo-językowe beneficjentów (wyłącznie w przypadku projektów staży); maksymalna kwota grantu na to przygotowanie nie może przekroczyć 200 euro na beneficjenta przy stażach krótszych niż 3 miesiące i 500 euro na beneficjenta przy stażach dłuższych niż 3 miesiące; dotacja na ten cel nie może przekroczyć w danym konkursie projektów 25 000 euro na promotora.
- Dofinansowaniem wydatków związanych z przygotowaniem pedagogicznym, kulturowo-językowym objęte są koszty rzeczywiste, udokumentowane właściwymi dowodami księgowymi.
- Przygotowanie pedagogiczne, kulturowo-językowe musi być bezpośrednio związane z treścią merytoryczną realizowanego projektu. Przygotowanie to powinno uwzględniać specyfikę każdego projektu staży oraz musi być przeprowadzone w kraju, który jest oficjalnym uczestnikiem Programu Leonardo da Vinci (w Polsce i/lub kraju przyjmującym) przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.
- Program przygotowania powinien być szczegółowo opisany w umowie zawartej pomiędzy promotorem i beneficjentem.
- Fundusze Programu Leonardo da Vinci nie mogą zostać przekazane na przygotowanie językowe, jeżeli mieści się ono w zakresie usług oferowanych przez instytucje partnerskie.
- Czas poświęcony na przygotowanie pedagogiczne, kulturowo-językowe nie może wpłynąć na skrócenie czasu poświęconego na realizację głównego celu projektu.
- **Należy podkreślić, iż ze względu na to, że rzetelne przygotowanie pedagogiczne i kulturowo-językowe jest kluczem do powodzenia całego stażu, KAP podda szczególnej analizie jakość tego przygotowania w stosunku do poniesionych na ten cel kosztów.**

4.3. Koszty zarządzania i monitoringu

Maksymalna kwota grantu na koszty zarządzania i monitoringu nie może przekroczyć 100 euro na beneficjenta przy stażach/wymianach krótszych niż 3 miesiące i 200 euro na beneficjenta przy stażach dłuższych niż 3 miesiące. Jednocześnie całościowa dotacja na ten cel nie może przekroczyć 25 000 euro rocznie na promotora w danym konkursie projektów. Limity grantów podane są w aneksie nr 2.

Koszty zarządzania i monitoringu obejmują koszty organizacji, kontroli i oceny realizacji projektu, poza tym koszty podróży i wyżywienia promotorów i/lub partnerów projektu, w związku z wizytami przygotowującymi przed samymi stażami, jak i później, w trakcie ich trwania oraz usług telekomunikacyjnych i kserograficznych.

Promotor może, poprzez specjalny zapis w umowie zawartej z partnerami projektu, dzielić koszty zarządzania z organizacją współpracującą w ramach grupy partnerskiej.

Dla małych projektów, gdzie docelową grupą beneficjentów są osoby niepełnosprawne, i dla których powyższe zasady dofinansowania mogą okazać się niewystarczające, z powodu niewielkiej liczby uczestników, możliwe jest przekazanie dodatkowych

środków finansowych (maksymalnie do 100 euro na beneficjenta) na pokrycie wydatków związanych z większą liczbą wizyt przygotowujących przed samymi stażami, jak i później, w trakcie ich trwania. Dodatkowe kwoty grantu zależą od decyzji KAP.

Promotor tego typu projektu zobowiązany jest w formularzu zgłoszeniowym (sekcja budżet) wykazać wysokość środków przewidzianych na realizację dodatkowych wizyt. Mały projekt to taki, w którym uczestniczy nie więcej niż sześciu beneficjentów.

W Sekcji 4.3.1. opisano możliwości ponoszenia dodatkowych wydatków związanych z zarządzaniem małymi projektami, gdzie docelową grupą beneficjentów są osoby niepełnosprawne lub osoby wymagające szczególnej opieki.

4.3.1. Uprawnione koszty podróży i wyżywienia dla osób zarządzających małymi projektami, w których docelową grupą beneficjentów są osoby niepełnosprawne lub osoby wymagające szczególnej opieki.

Mówiąc ogólnie, jedynie koszty podróży bezpośrednio związane z realizacją projektu, mogą być finansowane w ramach Programu Leonardo da Vinci. Podróż musi być konsekwencją realizacji konkretnych zadań (przygotowanie staży, kontrola i ocena realizacji), które to zadania muszą być jasno określone.

W przypadku kosztów podróży uprawnione będą koszty rzeczywiste, oszczędnie skalkulowane i w związku z tym zaleca się, w miarę możliwości, korzystanie z wszelkich dostępnych taryf ulgowych.

Koszt podróży samochodem jest wydatkiem uprawnionym, a wydatki z tym związane zostaną zrefundowane, jeśli nie jest wygórowany oraz z zastrzeżeniem poniższych warunków:

- transport samochodowy – koszt podróży samochodem prywatnym rozliczany jest na podstawie ryczałtu samochodowego, liczonego zgodnie z przepisami polskimi dotyczącymi podróży służbowych. Osoby korzystające z takiego rozwiązania powinny uzasadnić wybór środka transportu oraz przedstawić odpowiednie dowody na to, że podróż się odbyła;
- w przypadku wynajęcia samochodu (maksimum klasa B), dofinansowanie rzeczywistych kosztów pod warunkiem, że nie są wygórowane w porównaniu z inną możliwością transportu;
- pozostałe przypadki – na podstawie biletów.

Podróż poza granice krajów grupy partnerskiej będzie wydatkiem uprawnionym tylko wtedy, jeśli jest niezbędna dla realizacji celów określonych w projekcie.

Koszty **zakwaterowania i wyżywienia** osób zarządzających małymi projektami, w których docelową grupą beneficjentów są osoby niepełnosprawne lub osoby wymagające szczególnej opieki, mogą zostać sfinansowane z zastrzeżeniem następujących dodatkowych warunków:

- są oszczędnie skalkulowane;
- są zgodne z wewnętrznymi przepisami obowiązującymi w instytucjach grupy partnerskiej.

Koszty zakwaterowania i wyżywienia nie mogą przekraczać najniższej z następujących stawek:

- stawka dzienna + limit hotelowy na osobę stosowany w instytucji właściwej dla podróżującej osoby;
- stawka dzienna + limit hotelowy wg obowiązujących w danym okresie stawek zgodnie z zarządzeniem ministra pracy i polityki społecznej w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowych poza granicami kraju;
- maksymalne dzienne limity na osobę podane w tabeli poniżej (limity te obejmują łącznie koszty zakwaterowania i wyżywienia):

Kraj	Kwota maksymalna w EUR	Kraj	Kwota maksymalna w EUR
Austria	122	Liechtenstein	174
Belgia	150	Litwa	126
Bułgaria	157	Luksemburg	143
Cypr	100	Łotwa	174
Czechy	214	Niemcy	127
Dania	179	Norwegia	171
Estonia	129	Portugalia	143
Finlandia	156	Rumunia	185
Francja	130	Słowacja	164
Grecja	113	Słowenia	148
Hiszpania	141	Szwecja	157
Holandia	148	Węgry	136
Irlandia	165	Wielka Brytania	199
Islandia	183	Włochy	130

* Stawki mogą ulec zmianie w trakcie realizacji programu. Informację o aktualnych stawkach można znaleźć na stronach www.KomisjiEuropejskiej.

5. ZARZĄDZANIE FINANSOWE PROJEKTEM

5.1. Zasady ogólne

Podobnie jak wybór przedsięwzięć w ramach projektu dokonywany jest w oparciu o **pełną** wizję takiego projektu, tak i zarządzanie finansowe projektem obejmuje **wszystkie otrzymane środki** oraz **wszystkie wydatki** poniesione w ramach realizacji projektu.

5.2. Rachunek bankowy

Rachunek bankowy wskazany w kontrakcie zawartym pomiędzy promotorem i KAP, na który przekazywane będą środki z puli Programu **Leonardo da Vinci**, musi być:

- rachunkiem otwartym i prowadzonym w imieniu organizacji promotora (w żadnym wypadku nie może to być rachunek prywatny) przez instytucję bankową działającą w kraju, w którym znajduje się siedziba organizacji promotora (ze względu na obowiązujące w Polsce przepisy zaleca się założenie rachunku wydzielonego – patrz pkt 5.4.);
- rachunkiem otwartym na potrzeby projektu. Jeżeli jest to ogólny rachunek firmowy promotora, jest on zobowiązany do stworzenia systemu księgowania zapewniającego w każdym momencie jednoznaczne określenie wydatków i wpływów związanych z projektem;
- rachunkiem w walucie EUR, jeżeli takie rozwiązanie jest możliwe.

Zalecane jest unikanie dokonywania wypłat gotówkowych z rachunku.

5.3. System rachunkowości i kontrola wewnętrzna

Promotor jest zobowiązany do wprowadzenia systemu księgowości analitycznej, bądź odpowiedniego systemu wewnętrznego pozwalającego rozpoznać:

- źródła finansowania projektu;
- wydatki związane z realizacją projektu w okresie obowiązywania kontraktu.

Pożądaną jest, aby osoby odpowiedzialne za zarządzanie projektem nie odpowiadały jednocześnie za zarządzanie finansami.

5.4. VAT, cła i inne podatki od towarów i usług

Obowiązki podatkowe regulowane są aktualnie obowiązującymi przepisami polskimi. Podatek VAT może być zawarty w sprawozdaniu finansowym projektu tylko wtedy, gdy stanowi ostateczny koszt, to znaczy pozycję, której promotor nie może odzyskać.

5.5. Kursy wymiany

Z uwagi na fakt, że kwoty wykazane w raportach muszą być wyrażone w EUR, promotor zobowiązany jest do przeliczania kwot umieszczonych w raporcie na tę walutę. Przy przeliczaniu powinien być zastosowany bankowy kurs wymiany z dnia dokonania przelewu.

Możliwe są dwie sytuacje:

- jeśli promotor posiada konto bankowe w EUR, umieszcza w raporcie kwoty (podawane w EUR) w rzeczywistości podejmowane z konta; w przypadku płatności gotówkowych w PLN należy zastosować kurs z dnia pobrania gotówki na opłacenie rachunków, bądź z dnia dokonania refundacji poniesionych kosztów;
- jeśli promotor ma konto w złotych, stosuje odpowiednie średnie kursy wymiany.

Przykład:

Suma grantu (EUR)	Raty (EUR)	Raty (PLN)	Kurs wymiany banku
100 000	65 000	268 100	4,1246
	25 000	105 280	4,2112
Razem:	90 000	373 380	

Kurs wymiany, który powinien być zastosowany przy przeliczaniu wydatków poniesionych w PLN na EUR został obliczony w tym przykładzie następująco:

$$373\,380 \text{ PLN} / 90\,000 \text{ EUR} = 4,1487$$

Zwraca się uwagę na to, iż wahania kursów wymiany walut nie będą miały wpływu na wielkość środków przyznanych z puli Programu Leonardo da Vinci.

W przypadkach nieuregulowanych powyżej (np. dla wskazania wkładu własnego) należy zastosować średni kurs NBP, obowiązujący w dniu realizacji płatności.

ANEKS NR 1**Tabela 1****STAŻE. Limity grantów na jednego beneficjenta w zależności od czasu trwania pobytu za granicą i kraju docelowego**

Kraj	Kod kraju	Od (EUR)	Do (EUR)	Tygodniowo (w tygodniach, ponad wymagane minimum pobytu wynoszące 3 tygodnie)
Austria	AT	279	3 015	76
Belgia	BE	394	3 103	76
Bułgaria	BG	272	3 008	76
Cypr	CY	286	3 022	76
Czechy	CZ	261	2 997	76
Dania	DK	356	3 092	76
Estonia	EE	297	3 033	76
Finlandia	FI	340	3 076	76
Francja	FR	317	3 053	76
Grecja	GR	286	3 022	76
Hiszpania	ES	324	3 060	76
Holandia	NL	311	3 047	76
Irlandia	IE	367	3 103	76
Islandia	IS	364	3 100	76
Liechtenstein	LI	313	3 049	76
Litwa	LT	268	3 004	76
Luksemburg	LU	394	3 130	76
Łotwa	LV	302	3 038	76
Malta	MT	286	3 022	76
Niemcy	DE	279	3 015	76
Norwegia	NO	423	3 159	76
Portugalia	PT	285	3 021	76
Rumunia	RO	252	2 988	76
Słowacja	SK	225	2 961	76
Słowenia	SI	295	3 031	76
Szwecja	SE	326	3 062	76
Turcja	TR	268	3 004	76
Węgry	HU	245	2 981	76
Wielka Brytania	UK	528	3 264	76
Włochy	IT	284	3 020	76

Tabela 2**STAŻE. Studenci**

Kraj	Kod kraju	Od (EUR)	Do (EUR)	Tygodniowo (w tygodniach, ponad wymagane minimum pobytu wynoszące 3 tygodnie)
Austria	AT	1 116	3 339	57
Belgia	BE	1 575	3 798	57
Bułgaria	BG	1 089	3 312	57
Cypr	CY	1 143	3 366	57
Czechy	CZ	1 044	3 267	57
Dania	DK	1 426	3 649	57
Estonia	EE	1 188	3 411	57
Finlandia	FI	1 359	3 582	57
Francja	FR	1 269	3 492	57
Grecja	GR	1 143	3 366	57
Hiszpania	ES	1 296	3 519	57
Holandia	NL	1 242	3 465	57
Irlandia	IE	1 467	3 690	57
Islandia	IS	1 458	3 681	57
Liechtenstein	LI	1 251	3 474	57
Litwa	LT	1 071	3 294	57
Luksemburg	LU	1 575	3 798	57
Łotwa	LV	1 206	3 429	57
Malta	MT	1 143	3 366	57
Niemcy	DE	1 116	3 339	57
Norwegia	NO	1 692	3 915	57
Portugalia	PT	1 139	3 362	57
Rumunia	RO	1 008	3 231	57
Słowacja	SK	900	3 123	57
Słowenia	SI	1 179	3 402	57
Szwecja	SE	1 305	3 528	57
Turcja	TR	1 071	3 294	57
Węgry	HU	981	3 204	57
Wielka Brytania	UK	2 077	4 300	57
Włochy	IT	1 134	3 357	57

Tabela 3**STAŻE. Młodzi pracownicy i absolwenci**

Kraj	Kod kraju	Od (EUR)	Do (EUR)	Tygodniowo (w tygodniach, ponad wymagane minimum pobytu wynoszące 3 tygodnie)
Austria	AT	744	3 668	68
Belgia	BE	1 050	3 974	68
Bułgaria	BG	726	3 650	68
Cypr	CY	762	3 686	68
Czechy	CZ	696	3 620	68
Dania	DK	950	3 874	68
Estonia	EE	792	3 716	68
Finlandia	FI	906	3 830	68
Francja	FR	846	3 770	68
Grecja	GR	762	3 686	68
Hiszpania	ES	864	3 788	68
Holandia	NL	828	3 752	68
Irlandia	IE	978	3 902	68
Islandia	IS	972	3 896	68
Liechtenstein	LI	834	3 758	68
Litwa	LT	714	3 638	68
Luksemburg	LU	1 050	3 974	68
Łotwa	LV	804	3 728	68
Malta	MT	762	3 686	68
Niemcy	DE	744	3 668	68
Norwegia	NO	1 128	4 052	68
Portugalia	PT	759	3 683	68
Rumunia	RO	672	3 596	68
Słowacja	SK	600	3 524	68
Słowenia	SI	786	3 710	68
Szwecja	SE	870	3 794	68
Turcja	TR	714	3 638	68
Węgry	HU	654	3 578	68
Wielka Brytania	UK	1 376	4 300	68
Włochy	IT	756	3 680	68

Tabela 4**WYMIANA DOŚWIADCZEŃ. Kadra**

Kraj	Kod kraju	Od (EUR)	Do (EUR)	Tygodniowo (w tygodniach, ponad wymagane minimum pobytu wynoszące 3 tygodnie)
Austria	AT	372	1 872	300
Belgia	BE	525	2 025	300
Bułgaria	BG	363	1 863	300
Cypr	CY	381	1 881	300
Czechy	CZ	348	1 848	300
Dania	DK	475	1 975	300
Estonia	EE	396	1 896	300
Finlandia	FI	453	1 953	300
Francja	FR	423	1 923	300
Grecja	GR	381	1 881	300
Hiszpania	ES	432	1 932	300
Holandia	NL	414	1 914	300
Irlandia	IE	489	1 989	300
Islandia	IS	486	1 986	300
Liechtenstein	LI	417	1 917	300
Litwa	LT	357	1 857	300
Luksemburg	LU	525	2 025	300
Łotwa	LV	402	1 902	300
Malta	MT	381	1 881	300
Niemcy	DE	372	1 872	300
Norwegia	NO	564	2 064	300
Portugalia	PT	380	1 880	300
Rumunia	RO	336	1 836	300
Słowacja	SK	300	1 800	300
Słowenia	SI	393	1 893	300
Szwecja	SE	435	1 935	300
Turcja	TR	357	1 857	300
Węgry	HU	327	1 827	300
Wielka Brytania	UK	690	2 190	300
Włochy	IT	378	1 878	300

ANEKS NR 2

Tabela 5

STAŻE I WYMIANY. Dofinansowanie kosztów zarządzania

Tyg.	Staże (EUR)	Wymiany (EUR)
1		50
2		50
3	50	50
4	56	50
5	63	50
6	69	50
7	75	
8	81	
9	88	
10	94	
11	97	
12	100	
13	100	
14	105	
15	108	
16	110	
17	113	
18	115	
19	118	
20	120	
21	123	
22	125	
23	128	
24	130	
25	133	
26	135	
27	138	
28	140	
29	143	
30	145	
31	148	
32	150	
33	153	
34	155	
35	158	
36	160	
37	163	
38	165	
39	168	
40	170	
41	173	
42	175	
43	178	
44	180	
45	183	
46	185	
47	188	
48	190	
49	193	
50	195	
51	198	
52	200	

ANEKS NR 3**Koszty Uprawnione. Informacje uzupełniające****Wyciąg z planu operacyjnego Krajowej Agencji Programu**

Niniejszy dokument stanowi uzupełnienie informacji zawartych w Przewodniku administracyjno-finansowym (PAF). Uwaga: Informacje w nim zawarte należy analizować łącznie z informacjami zawartymi w tekście głównym.

Ad. pkt. 4.1., s. 8-10 PAF

Jeśli beneficjentami projektu będą osoby niepełnosprawne, promotor może wystąpić z wnioskiem o dodatkowe dofinansowanie kosztów ubezpieczenia, podróży i pobytu, zwiększające grant standardowy o 100%, nie więcej jednak niż do wysokości 10 000 euro na jednego beneficjenta. Promotorzy projektu występujący z wnioskiem o zwiększenie grantu ze względu na udział w projekcie osób niepełnosprawnych, proszeni są o przedstawienie szczegółowego uzasadnienia wniosku.

Ad. pkt. 4.1., s. 8-9 PAF

Promotorzy projektów mogą występować o dofinansowanie kosztów opiekuna beneficjentów w przypadku, jeśli w projekcie uczestniczą:

- osoby niepełnoletnie,
- uczniowie zasadniczych i średnich szkół zawodowych (wtedy, gdy na promotorze czy organizacji wysyłającej spoczywa obowiązek opieki),
- osoby niepełnosprawne,
- osoby z zaburzeniami społecznymi.

Liczba opiekunów zależy od liczby wysyłanych beneficjentów. W przypadku grup o liczebności do piętnastu osób, promotor jest upoważniony do wnioskowania o dofinansowanie kosztów jednego opiekuna; dla grup ponad piętnastoosobowych promotor jest upoważniony do wnioskowania o dofinansowanie kosztów dwóch opiekunów. Uprawniona liczba opiekunów może ulec zwiększeniu ze względu na specyficzne potrzeby grupy beneficjentów i/lub warunki realizacji projektu.

Zadaniem opiekunów powinno być: nadzorowanie merytoryczne stażu oraz pomoc beneficjentom w rozwiązywaniu codziennych problemów. Dofinansowaniem mogą zostać objęte następujące koszty: ubezpieczenie, podróż, zakwaterowanie i wyżywienie. Dofinansowanie kosztów opiekunów podlega takim samym zasadom i limitom, jak w przypadku dofinansowania beneficjentów danego projektu z wyłączeniem dodatkowego dofinansowania kosztów wynikających z udziału w projekcie osób niepełnosprawnych.

Ad. pkt. 4.2., s. 11 PAF**Dofinansowanie kosztów przygotowania beneficjentów**

Kosztem uprawnionym są następujące typy kosztów:

- zakup usługi,
- wynagrodzenia i/lub honoraria,
- koszty zakupu materiałów (słowniki, plany, przewodniki, materiały biurowe konieczne do przeprowadzenia przygotowania),
- koszty wydarzeń kulturalnych, np. bilety do muzeów,
- organizacja spotkań integrujących polskich beneficjentów w organizacji przyjmującej.

Dofinansowanie kosztów przygotowania projektu przez MŚP przystępujące po raz pierwszy do Programu Leonardo da Vinci Małe, bądź średnie przedsiębiorstwa przystępujące po raz pierwszy do programu mogą ująć w budżecie projektu następujące koszty przygotowania projektu:

- podróże do partnerów projektu zrealizowane w ciągu 6 miesięcy przed upływem terminu zgłaszania projektów,
- wynagrodzenia i/lub honoraria związane z opracowaniem wniosku, wypłacone w ciągu 6 miesięcy przed upływem terminu zgłaszania projektów.

Podstawą przyznania dofinansowania jest akceptacja projektu oraz przedstawienie przez promotora dowodów księgowych dotyczących uwzględnionych w budżecie kosztów przygotowania. Maksymalna wysokość grantu wynosi 500 euro.

Ad. pkt. 4.3., s. 11 PAF

Promotorzy małych projektów, których beneficjentami będą osoby niepełnosprawne, bądź defaworyzowane na rynku pracy, mogą wystąpić z wnioskiem o dodatkowe dofinansowanie kosztów zarządzania w wysokości 100 euro na beneficjenta. Dodatkowe dofinansowanie może być przyznane wyłącznie na pokrycie kosztów wizyt przygotowawczych, bądź kontrolnych, realizowanych w okresie objętym umową pomiędzy promotorem a Krajową Agencją Programu. Promotor projektu zobowiązany jest do przedłożenia w uzasadnieniu budżetu znajdującym się we wniosku szczegółowej informacji na temat planowanego wykorzystania dodatkowego grantu.

Mały projekt to projekt liczący nie więcej niż sześciu beneficjentów, i/lub którego standardowy grant na zarządzanie nie przekracza łącznie 1 000 euro.

Kosztami uprawnionymi w zarządzaniu projektem są następujące typy kosztów:

- wynagrodzenia i/lub honoraria osób zarządzających projektem,
- podróże osób bezpośrednio zaangażowanych w zarządzanie projektem,
- koszt połączeń telekomunikacyjnych,
- zakup usługi ksero i/lub materiałów eksploatacyjnych (papier + toner),
- koszty pocztowe,
- toner do drukarek,
- koszt tłumaczeń związanych z zarządzaniem projektem,
- koszt materiałów biurowych.

o k s d y p
š ž šž žž ž š 1/2

Organizacje pragnące przedstawić propozycję projektu znajdują wszelkie potrzebne informacje na temat kryteriów uczestnictwa i wielkości dotacji Wspólnoty w „Przewodniku dla promotorów” oraz w tekście konkursu projektów na lata 2005–2006. Informacje dotyczące kwestii finansowych można znaleźć w Przewodnikach administracyjno-finansowych. Powyższe dokumenty oraz formularze zgłoszeniowe są dostępne w Krajowej Agencji Programu:

Krajowa Agencja Programu Leonardo da Vinci

Dyrektor: Małgorzata Rejnik

Zastępca Dyrektora: Beata Puszczewicz

Biuro Koordynacji Kształcenia Kadr

Fundacji „Fundusz Współpracy”

ul. Górnośląska 4a, 00-444 Warszawa,

tel.: (22) 625 39 37

faks: (22) 625 28 05,

e-mail bkkk@cofund.org.pl

oraz pod adresami internetowymi:

http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2_en.html

<http://www.leonardo.org.pl>

1/4 t B p 1 3/8 ž p š ž! –

Poszukując partnerów do realizacji projektu, pod poniższym adresem uzyskać można dostęp do bazy danych z informacjami o organizacjach potencjalnych partnerów. Można również wpisać dane swojej instytucji. <http://leonardo.cec.eu.int/psd/>

x t 1 BšYED žž ž
šžp žłžł B š šD

Program Leonardo da Vinci jest programem stworzonym przez Komisję Europejską w 1994 roku w celu wdrażania polityki Wspólnoty Europejskiej w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez promowanie „Europy wiedzy” oraz wspieranie polityki kształcenia ustawicznego. Obecnie trwa druga faza programu przewidziana na lata 2000–2006. Polska przystąpiła do programu na mocy decyzji Rady Stowarzyszeniowej w roku 1998.

Głównym założeniem programu jest propagowanie działań, które koncentrują się na poprawie jakości systemów kształcenia i szkolenia zawodowego oraz dostosowaniu systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. Program stwarza ramy dla współpracy międzynarodowej w zakresie podnoszenia jakości, stymulowania innowacyjności oraz promowania wymiaru europejskiego w systemach kształcenia i szkolenia zawodowego.

W ramach Leonardo da Vinci instytucja czy organizacja szuka zagranicznych partnerów, którzy będą zainteresowani podjęciem współpracy, a następnie zgłasza swój pomysł na konkurs projektów. Jeśli projekt zostanie zatwierdzony – otrzymuje dotację. Projekty oceniają eksperci krajowi i unijni. Wysokość dotacji dla wykonawców projektów uzależniona jest od typu projektu i warunków kontraktu zawartego z Krajową Agencją Programu lub Komisją Europejską.

ISBN – 83-918603-6-1

FUNDUSZ
WSPÓŁPRACY
COOPERATION
FUND